

Nr 496

Av herrar **Olofson** och **Nilsson** i Lönsboda, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 104, angående vissa åtgärder för upprustning av universitet och högskolor.*

I proposition nr 104 behandlas vissa åtgärder för upprustning av universitet och högskolor. Bl. a. förordas inrättandet av universitetslektorer för den lägre akademiska undervisningen. Departementschefen uttalar på s. 55 i propositionen, att det väsentligaste i den akademiska undervisningen måste bli "att studenten i möjligaste mån tillägnar sig ett vetenskapligt och kritiskt sätt att tänka". Det är väl uppenbart, att den i övrigt välmotiverade reformen med universitetslektorer genom en mer skolmässig utformning av undervisningen på det akademiska lågstadiet kan komma att innebära vissa faror för den sålunda angivna målsättningen för undervisningen, vilket kanslern i sitt remissyttrande också framhållit. Det ligger därför vikt på — som såväl departementschefen själv som åtskilliga remissinstanser framhåller — att de nya lektorerna själva har en solid vetenskaplig skolning med disputationsprov jämte styrkt pedagogisk skicklighet. Det vore utan tvivel olyckligt för den nya universitetslärarorganisationens start och utformning, om vid det första tillsättandet, annat än i rena undantagsfallet, licentiat dispensvägen utnämndes till universitetslektor, och det vore utan tvivel av värde, om detta redan i riksdagsbeslutet i saken klart och tydligt sades ifrån. Som ytterligare skäl härför kan anföras, att dessa universitetslektorer, enligt vad departementschefen anför på s. 92 i propositionen, bör avlasta professorerna en icke oväsentlig del av deras examinationsbörda. Med nuvarande förhållanden har åtskilliga professorer i större universitetsämnen en arbetsbörda med examinationer, som gör det svårt för vederbörande att bedriva fortsatt vetenskapligt forskningsarbete. Undervisningsskyldigheten inkräktar inte i lika stor utsträckning på det egna forskningsarbetet, i det att t. ex. en föreläsningsserie kan läggas upp kring ett tema, som är föremål för professorns eget forskningsarbete, och vissa detaljer ur detta forskningsarbete kan diskuteras vid seminarieövningar. Det torde sålunda vara av större vikt för professorernas och de högre akademiska lärarnas eget forskningsarbete, att de genom universitetslektorerna bereds lättnader i examinationsbördan än att deras undervisningsskyldighet i större utsträckning reduceras.

I anslutning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen vid sitt godkännande av proposition nr 104 vid beslutets utformning måtte beakta de ovan anförda syn-

punkterna, särskilt genom ett uttalande, att universitetslektor jämte styrkt pedagogisk skicklighet också måtte ha undergått disputationssprov, och att dispens från sådant prov endast i undantagsfall bör beviljas.

Stockholm den 9 april 1958

Chr. Olofson

Arvid Nilsson
i Lönsboda
